#TEAMEUROPE

«Թիմ Եվրոպա»-ի մասին

«Թիմ Եվրոպա» գաղափարը շոշափելի, փոխակերպող ազդեցություն ունենալու նպատակին ծառայող համատեղ նախաձեռնությունների ձևաչափ է, որը ծրագրերի մասշտաբն ընդլայնելով՝ կոնկրետ ոլորտների շուրջ է համախմբում ԵՄ-ի, ԵՄ անդամ պետությունների, արտաքին գործընկերների և եվրոպական ֆինանսական հաստատությունների ջանքերը:

«Թիմ Եվրոպա» մոտեցումը. աշխատում ենք ավելի լավ միասին՝ երեք բաղադրիչով

1) Մասշտաբ՝ համակարգելով աշխատանքները և համադրելով ռեսուրսները, փորձագիտական ներուժն ու գործիքակազմերը,
2) ֆոկուս՝ դառնալով ընտրված համատեղ առաջնահերթությունների իրականացման համար հիմնական գործընկեր,
3) տեսանելիություն՝ միավորելով ջանքերը գործընկեր պետություններին ներկայացնելու եվրոպական արժեքները և համատեղ նախաձեռնությունների ազդեցությունն ու ստեղծած հավելյալ արժեքը:

«Դիմակայուն Սյունիք Թիմ Եվրոպա նախաձեռնության» մասին

«Դիմակայուն Սյունիք Թիմ Եվրոպա նախաձեռնությունը» Եվրոպական միության, Եվրոպական ներդրումային բանկի, Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի, ԵՄ անդամ երկրների՝ Ավստրիայի, Չեխիայի, Էստոնիայի, Ֆինլանդիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Լիտվայի, Նիդերլանդների, Լեհաստանի, Շվեդիայի, ինչպես նաև արտաքին գործընկեր հանդիսացող Շվեյցարիայի համատեղ նախաձեռնությունն է: Այս «Թիմ Եվրոպա» նախաձեռնության հիմնական նպատակն է համակարգված աշխատանքի միջոցով նպաստել Սյունիքի մարզի կայուն սոցիալ-տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացմանը՝ մարզային և տեղական իշխանությունների կողմից նախանշված՝ Սյունիքի զարգացման ռազմավարության և Սյունիքի վերաբերյալ ՀՀ-ԵՄ ուղենշային ծրագրի առաջնահերթություններին համահունչ: Նախաձեռնությունը ճկուն մեխանիզմ է, այն կարող է ընդլայնվել և բաց է ԵՄ անդամ պետությունների համար՝ միանալու և իրականացնելու Սյունիքի մարզի զարգացմանն ուղղված նոր նախաձեռնություններ:

Global Gateway

#ԹիմԵվրոպաՆախաձեռնություն

«Աշխատում ենք ավելի լավ միասին՝ որպես Թիմ Եվրոպա»

ՄՓՄՁ զարգացում

★ **Սկսնակ ձեռնարկությունների, ՄՓՄՁ-ների և սոցիալական ձեռնարկությունների կարողությունների զարգացում:**
★ **Բիզնեսների աջակցության ոչ-ֆինանսական ծառայությունների հասանելիության աճ:**
★ **Սկսնակ ձեռնարկությունների, ՄՓՄՁ-ների և սոցիալական ձեռնարկությունների նորարարական և հեռանկարային ներդրումներին աջակցող ֆինանսական ծառայությունների և գործիքների հասանելիության աճ:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «Սյունիքի վերականգնման, դիմակայունության և զարգացման ծրագիր», իրականացնող՝ Ավստրիական զարգացման գործակալություն
- «Կայուն կենսամիջոցների, ձեռնարկատիրության զարգացման և զբաղվածության հնարավորությունների խթանում տեղահանված և հյուրընկալող համայնքների համար» ծրագիր, իրականացնող՝ Հայկական Կարիտաս

➤ **Նախատեսվող ծրագրեր**
- Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի միջև ապակետրոնացված համագործակցություն

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «Ավելի ուժեղ ձեռնարկատիրական էկոհամակարգ Սյունիքում. աջակցություն խոցելի և տեղահանված մարդկանց» ծրագիր, իրականացնողներ՝ Իմփաքթ Հաբ Երևան / Իմփաքթ Հաբ Սյունիք
- «Սյունիքում կանանց ձեռնարկատիրության ինկուբացիոն ծրագիր», իրականացնողներ՝ Իմփաքթ Հաբ Երևան / Իմփաքթ Հաբ Սյունիք
- «ԵՄ-ը հանուն միգրանտների ներուժի օգտագործման՝ ի նպաստ Հայաստանի զարգացման» ծրագիր, իրականացնող՝ Միգրացիոն քաղաքականության մշակման միջազգային կենտրոն
- «Կատապուլտ. զարկ տալով Հայաստանի ստեղծարար տնտեսությանը» ծրագիր, իրականացնող՝ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն

Հմտություններ և աշխատունակություն

★ **Երիտասարդների և խոցելի խմբերի (ներառյալ տեղահանված անձանց) աշխատունակության բարձրացում և բնակչության գործարարության հմտությունների բարելավում:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «Հայաստանում գյուղատնտեսության ոլորտում մասնագիտական կրթության և ուսուցման արդիականացում» ծրագիր, իրականացնողներ՝ «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ՝ «Շվեյցարիայի եկեղեցու օգնություն» կազմակերպության, Բեռնի համալսարանի գյուղատնտեսության, անտառային եւ պարենային գիտությունների դպրոցի և Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերության հետ գործընկերությամբ
- Փոխակերպելով Սյունիքի անասնաբուկան սոցիալական ձեռնարկություն. «Ռանչ» ծրագիր, իրականացնող՝ Ռանչ ՍՊԸ
- «Սյունիքի վերականգնման, դիմակայունության և զարգացման ծրագիր», իրականացնող՝ Ավստրիական զարգացման գործակալություն
- «Մեղրիի երիտասարդների զորեղացում» ծրագիր, իրականացնող՝ Լոֆթ ՀԿ
- Սյունիքի երիտասարդների մասնագիտական վերապատրաստման ծրագիր՝ Կապանի պետական բժշկական քոլեջի հետ գործընկերությամբ, Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի մարզի միջև ապակետրոնացված համագործակցության շրջանակում, իրականացնող՝ Ֆրանս-հայկական մասնագիտական ուսումնական կենտրոն հիմնադրամ
- «Հայաստանի արահետները. էկոտուրիզմի և արշավային զբոսաշրջության համակարգումը Հայաստանում տեղական զարգացման շարժիչ ուժ» ծրագիր, իրականացնող՝ ԱՖՐԱՏ

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «Տեղահանված և տեղաբնակ խոցելի խմբերի տնտեսական և սոցիալական ներգրավվածությունը Հարավային Կովկասում» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «ՍԷԱՅ ՆԵԹ. Երիտասարդների զբաղվածության և սոցիալական փոփոխությունների խթանում սոցիալական ձեռներեցության միջոցով» ծրագիր, իրականացնող՝ Վորլդ Վիժն

Կրթություն

★ **Սյունիքի մարզի համայնքների աշակերտների համար հանրակրթական և արտադպրոցական կրթության հասանելիության ընդլայնում:**
★ **Երիտասարդների կարիերայի զարգացման հմտությունների բարելավում:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- Կապանում ԹՈՒՄՈ կենտրոն հիմնելու ծրագիր՝ «Համայնքի ղեկավարներ հանուն տնտեսական զարգացման» նախաձեռնության շրջանակում, իրականացնողներ՝ Կապանի համայնքապետարան և Սիմոնյան կրթական հիմնադրամ
- Բյուջետային աջակցություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության ոլորտին
- Գորիսի ֆրանկոֆոնիայի կենտրոնի աջակցության ծրագիր՝ Վիեն-Գորիս քույր քաղաքների համագործակցություն
- Կապանում ֆրանկոֆոնիայի կենտրոն հիմնելու ծրագիր՝ Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի միջև ապակետրոնացված համագործակցություն
«Կլիմայի դիմակայունություն. զորեղացնելով Հայաստանի երիտասարդներին և համայնքներին հանուն ավելի լավ ապագայի» ծրագիր, իրականացնող՝ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամ

➤ **Նախատեսվող ծրագրեր**
- «Կրթական կենտրոններ Հայաստանի հարավի գյուղական համայնքներում» ծրագիր, իրականացնող՝ Հայաստանի մանուկների հիմնադրամ

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «Ապագան այսօր» ծրագիր, իրականացնող՝ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամ
- «Երիտասարդները հանուն բարենպաստ կլիմայի» ծրագիր, իրականացնող՝ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամ
- «Սյունիքի մարզում հասանելի որակյալ կրթության ծրագիր», իրականացնողներ՝ Միջազգային զարգացման էստոնական կենտրոն

«Դիմակայուն Սյունիք Թիմ Եվրոպա նախաձեռնության» նպատակն է աջակցել Սյունիքի մարզի կայուն սոցիալ-տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացմանը, մասնավորապես նպաստելով՝

1. Միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների (ՄՓՄՁ) համար գործարար միջավայրի բարելավմանը և մասնավոր հատվածի մրցունակության բարձրացմանը:
2. Քաղաքացիակենտրոն և որակյալ հանրային ծառայությունների հասանելիության ընդլայնմանը:
3. Տարածքային «կանաչ» զարգացման մոտեցումների կիրառմանը և կենսաբազմազանության պահպանությանը, կայուն օգտագործմանն ու վերականգնմանը:

5 տարվա բյուջեն շուրջ 150 մլն եվրո է, որից 65 մլն-ը՝ դրամաշնորհային, իսկ 85 մլն-ը՝ վարկային միջոցներ են: Բյուջեն ապագայում կարող է ավելանալ:

«Թիմ Եվրոպա» նախաձեռնությունը Հայաստանում | #ԴիմակայունՍյունիք

Տվյալները թարմացվել են 2025թ-ի հունիսին

#TEAMEUROPE

ԴԻՄԱԿԱՅՈՒՆ ՍՅՈՒՆԻՔ

Կանաչ գյուղատնտեսություն

★ **Կանաչ գյուղատնտեսության մոտեցումների կիրառման տարածում:**
★ **Կայուն գյուղատնտեսական/անասնաբուծական արտադրական հզորությունների մեծացում:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- Խոցելի համայնքների դիմակայունության ամրդապնդման ծրագիր, իրականացնող՝ Պարենի համաշխարհային ծրագիր

➤ **Նախատեսվող ծրագրեր**
- Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի միջև ապակետրոնացված համագործակցություն
Սյունիքում համայնքային զարգացման նպատակով հողի կառավարման և ոռոգման ծրագիր

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «ԷԿՈսերվ» ծրագրիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «ԵՄ կանաչ գյուղատնտեսության նախաձեռնություն Հայաստանում» ծրագիր, իրականացնող՝ Ավստրիական զարգացման գործակալություն

Բնական ռեսուրսների կայուն կառավարում

★ **Անտառահատումներից զերծ, կլիմայի փոփոխությունների հարմարվողականության միջոցառումներ իրականացնող և էկոհամակարգերի վրա հիմնված բնական ռեսուրսների կառավարման գործելակերպի ամրապնդում:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «Անասնապահության զարգացումը Հայաստանում՝ հարավ-հյուսիս 2» ծրագիր, իրականացնող՝ «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ
- «Հայաստանի կենդանի լանդշաֆտները շուկայի զարգացման համար» ծրագիր, իրականացնողներ՝ Բնության համաշխարհային հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ և «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ

➤ **Նախատեսվող ծրագրեր**
- Կենսաբազմազանության և կայուն զարգացման ծրագիր
- «Հայաստանում անտառների վերականգնման և կլիմայի փոփոխության» ծրագիր
- Հայաստանում դիմակայուն լանդշաֆտի ինտեգրված կառավարման բարելավման ծրագիր
«Անասնապահության վարման նորարական կառավում. կենդանիների տեղաշարժի, բուծման և շուկաների» ծրագիր

Սոցիալական և առողջապահական ծառայություններ

★ **Խոցելի խմբերի համար համայնքային սոցիալական ծառայությունների հասանելիության բարելավում:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «ՀԱՎԱՍԱՐ - ԵՄ-ն հանուն կանանց իրավազորման Հայաստանում» ծրագիր, իրականացնող՝ ՕքսԵՋԵն հիմնադրամ
- «Գործընկերություն հանուն Սյունիքի. բարելավված համայնքային սոցիալական ծառայություններ» ծրագիր, իրականացնող՝ «Մարդը կարիքի մեջ» ԻԿ
- «Հայաստանի սոցիալական պաշտպանության համակարգի հզորացում» ծրագիր, իրականացնողներ՝ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամ, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր, Պարենի համաշխարհային ծրագիր
- «Կանանց զորեղացում հանուն բարօրության» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «Սյունիքի մարզում առողջապահական ծառայությունների մատուցման բարելավման» ծրագիր, իրականացնողներ՝ Սանտե Արմենի և Հայկական ընդհանուր բարեգործական միություն
- «Հավասարության և մատչելիության ապահովում հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար» ծրագիր, իրականացնող՝ Վորլդ Վիժն
- «Հայաստանում գինեկոլոգիական խնամքի հասանելության և կանանց առողջության կրթության» ծրագիր, իրականացնող՝ Կանանց առողջության նախաձեռնություն-Հայաստան
- «Աջակցություն Գորիսի սրտաբանական կենտրոնին» ծրագիր, իրականացնող՝ Action Santé Arménie France, Բուշ-դյու-Ռոն շրջանի և Սյունիքի մարզի միջև ապակետրոնացված համագործակցության շրջանակում
- «Ծարժական ատամնաբուժական ծառայության և դպրոցներում ատամների հիգիենայի իրազեկվածության» ծրագիր, իրականացնող՝ Ֆրանսիայի հայ բժիշկների ասոցիացիա, Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի մարզի միջև ապակետրոնացված համագործակցության շրջանակում
- Բժշկական սարքավորումների նվիրաբերության ծրագիր, իրականացնող՝ Հումատեմ Օվերն Ռոն Ալպ շրջանի և Սյունիքի մարզի միջև ապակետրոնացված համագործակցության շրջանակում
-«Իրավունքներ, ծառայություններ և մասնակցություն. Հայաստանում հոգեկան առողջության համապարփակ շրջանակի խթանում » ծրագիր, իրականացնող՝ Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ
-«Աջակցություն առողջապահական համակարգի դիմակայունությանն Արևելյան գործընկերության երկներում» ծրագիր, իրականացնող՝ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «Միասին հանուն սոցիալական համայնքների» ծրագիր, իրականացնող՝ Հիլֆվերկ Ինթերնեյշնլ
- «Հայաստանի մարզերում գենդերային հավասարության խթանման» ծրագիր, իրականացնող՝ Ընդդեմ կանանց նկատմամբ բռնության կուալիցիա
- Գորիսի հիվանդանոցի վերազինման և ծառայությունների բարելավման ծրագիր՝ Վիեն-Գորիս քույր քաղաքների համագործակցություն
- «Հայաստանի սահմանամերձ համայնքների դիմակայունության ամրապնդում և տնտեսական վերականգնում» ծրագիր, իրականացնող՝ Պարենի համաշխարհային ծրագիր
- Սննդի աքսայության նախաձեռնություն, իրականացնող՝ Պարենի համաշխարհային ծրագիր

Կայուն կանաչ հանրային ենթակառուցվածքներ

★ **Հանրային ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների բարելավում:**
★ **Կայուն և կանաչ հանրային ենթակառուցվածքների մեջ կատարվող ներդրումների աճ:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «Սյունիքի վերականգնման, դիմակայունության և զարգացման ծրագիր», իրականացնող՝ Ավստրիական զարգացման գործակալություն
- «Լավ կառավարում հանուն տեղական զարգացման» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «ԵՄ-ն հանուն Հայաստանի համայնքներում էներգաարդյունավետության և վերականգնվող էներգիայի» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «ԷԿՈսերվ» ծրագրիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- Կայուն էներգիա հանուն Հայաստանում կլիմայակայուն համայնքային զարգացման» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- Տաթևի վանական համալիրի վերանորոգման ծրագիր, իրականացնող՝ ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության «Պատմամշակութային Ժառանգության Գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ
- Գյուղական ոռոգման համակարգերի բարելավման նախաձեռնություն, իրականացնող՝ Պարենի համաշխարհային ծրագիր
- «Մեղրիի սահմանային անցակետի արդիականացում ծրագիր», իրականացնողներ՝ Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ և ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր
- Որոտանի Կասկադ ՀԵԿ-ի ծրագիր, իրականացնող՝ Քոնթուր Գլոբալ Հիդրո Կասկադ ՓԲԸ

➤ **Նախատեսվող ծրագրեր**
- Սիսիան-Քաջարան ճանապարհի կառուցման ծրագիր

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
-«Սահմանամերձ Տեղ համայնքում ոռոգման ջրի հասանելիության» ծրագիր, իրականացնող՝ «Ուրբան» հիմնադրամ
- «Ջերմ Օջախ» էներգաարդյունավետության բարելավմանն ուղղված ծրագիր, իրականացնողներ՝ Ազգային հիփոթեքային ընկերություն

Լավ տեղական կառավարում/քաղաքացիների մասնակցություն

★ **Տեղական տնտեսական զարգացման ծրագրեր մշակելու և իրականացնելու համայնքային կարողությունների զարգացում:**
★ **Հանրային ծառայություններն արդյունավետ և թափանցիկ մատուցելու նպատակով տեղական ինքնակառավարման մարմինների կարողությունների զարգացում:**
★ **Հանրային կյանքում քաղաքացիների մասնակցության աճ:**

➤ **Ընթացիկ ծրագրեր**
- «Կանայք բանակցություններում» ծրագիր, իրականացնող՝ «Սոսե» ՀԿ
- «Համայնքի ղեկավարներ հանուն տնտեսական զարգացման» տարածաշրջանային ծրագիր, իրականացնող՝ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր
- «Լավ կառավարում հանուն տեղական զարգացման» ծրագիր, իրականացնող՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն
- «Աջակցություն Հայաստանում ապակենտրոնացման և տեղական ինքնակառավարման բարեփոխումներին» ծրագիր, իրականացնող՝ Ծվեդիայի տեղական և տարածքային իշխանությունների ասոցիացիա
- «Երիտասարդները գործելիս» ծրագիր, իրականացնող՝ Կոնրադ Ադենաուեր հիմնադրամ
- «Մեդիայի որակի և դիմակայունության նախաձեռնություն», իրականացնող՝ Մեդիա նախաձեռնությունների կենտրոն

➤ **Իրականացված ծրագրեր**
- «Սահմանին մոտ համայնք» ծրագիր, իրականացնող՝ Ալիք մեդիա
- «Կանայք և երիտասարդները նորարար տեղական զարգացման գործընթացներում», իրականացնող՝ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր
- «Աջակցություն Հայաստանի հարավում անկախ լրագրությանը» ծրագիր, իրականացնող՝ Սիվիլիթաս հիմնադրամ
- «Դեպի թափանցիկ դատական համակարգ և մարդու իրավունքների հարգանք. բազմապատկելով ազդեցությունը Սյունիքի մարզում» ծրագիր, իրականացնողներ՝ «Միջազգային համերաշխության հիմնադրամ» և «Հելսինկյան ասոցիացիա» իրավապաշտպան հկ
- «Ձգտում ավելի լավ ապագայի» ծրագիր, իրականացնող՝ Մերձավոր Արևելքի հիմնադրամ Բելգիա